

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів і кредиту

ОБЛІК У БАНКАХ

Робочий зошит

*для виконання практичних занять та самостійної роботи здобувачів
вищої освіти напрямів підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»,
6.030509 «Облік і аудит»*

МИКОЛАЇВ

2015

УДК 336.71:657
ББК 65.052.252.62
О-16

Друкується за рішенням науково-методичної комісії обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету від 10.06.2015 р., протокол №10

Укладачі:

Н. М. Сіренко – д-р. екон. наук, професор, зав. каф. фінансів і кредиту Миколаївського національного аграрного університету

І. В. Баришевська – канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Миколаївського національного аграрного університету

А. Ю. Корабахіна – асистент кафедри фінансів і кредиту Миколаївського національного аграрного університету

Рецензенти:

М. В. Дубініна – д-р. екон. наук, зав. каф. обліку і аудиту Миколаївського національного аграрного університету

Д. В. Калнауз – директор відділення Миколаївського регіонального управління ПАТ КБ «ПриватБанк»

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Структурно-модульна схема дисципліни «Облік у банках»	5
Модуль 1. Система бухгалтерського обліку в банках та облік традиційних банківських операцій	
Змістовий модуль 1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках.....	6
Змістовий модуль 2. Облік капіталу.....	9
Змістовий модуль 3. Облік касових операцій.....	12
Змістовий модуль 4. Облік розрахункових операцій.....	17
Змістовий модуль 5. Облік депозитних операцій.....	22
Змістовий модуль 6. Облік операцій з кредитування.....	27
Модуль 2. Облік фінансових інвестицій, операцій в іноземній валюті, внутрішньобанківських операцій та складання фінансових звітів	
Змістовий модуль 7. Облік операцій з цінними паперами.....	35
Змістовий модуль 8. Облік операцій в іноземній валюті.....	40
Змістовий модуль 9. Облік операцій з основними засобами та нематеріальними активами.....	44
Змістовий модуль 10. Облік операцій з лізингу.....	47
Змістовий модуль 11. Облік доходів і витрат.....	52
Змістовий модуль 12. Складання фінансових звітів.....	56
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	60

ВСТУП

Бухгалтерський облік банку як система реєстрування та підбиття підсумків операцій, виконуваних у банківському бізнесі, є важливим джерелом фінансової інформації про господарську діяльність та елементом структури внутрішнього контролю. Саме тому вивчення нормативної дисципліни «Облік у банках» здобувачами вищої освіти передбачає опанування методики бухгалтерського обліку банківських операцій і правил відображення їх у фінансовій звітності.

Метою нормативної дисципліни «Облік у банках» є вивчення майбутніми фахівцями теоретичних та практичних засад здійснення основних банківських операцій, правилами відображення їх у звітності.

Завдання вивчення дисципліни «Облік у банках»:

- засвоїти методику бухгалтерського обліку основних банківських операцій та правил відображення їх у звітності;
- засвоїти техніку документального оформлення операцій у первинних облікових документах;
- ознайомитись з чинним законодавством та передовим досвідом організації та методики обліку у банках;
- вивчити методику підготовки й інтерпретації основних фінансових звітів.

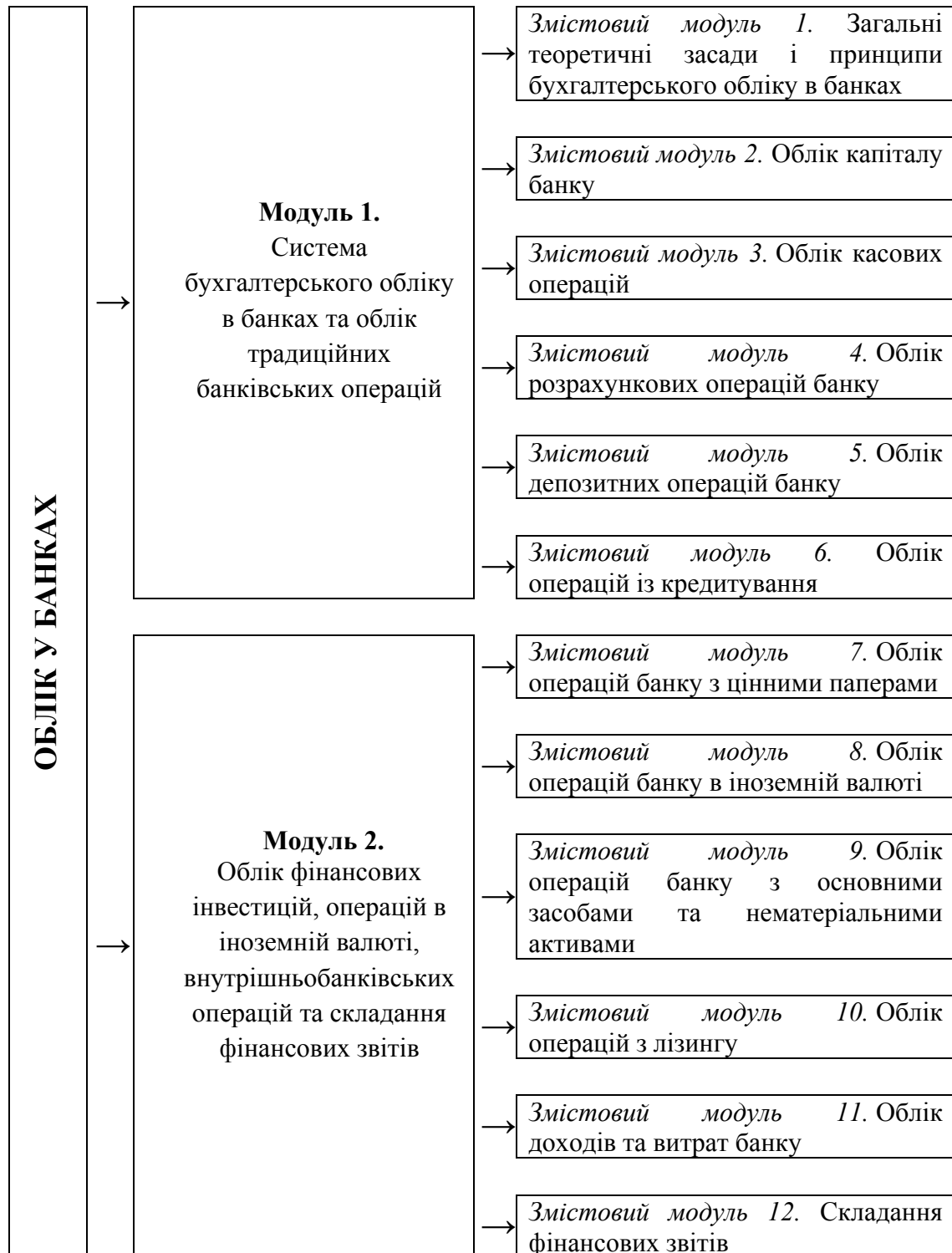
Практичні заняття націлені на вивчання здобувачами вищої освіти питань з обліку банківських операцій і внутрішньогосподарського обліку.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти повинна бути направлена на поглиблене вивчення окремих питань, нормативних документів, законів України, інструкцій, додаткової літератури, що впливатиме на розширення економічного кругозору фахівця.

Робочий зошит розроблено відповідно до типової навчальної програми для здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей вищих навчальних закладів 3 та 4 рівнів акредитації та передбачає виконання завдань, які наведено в методичних рекомендаціях для практичних занять з дисципліни «Облік у банках» для студентів 3 курсу напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» та 4 курсу напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит» денної форми навчання.

Виконання практичних завдань та самостійної роботи здобувачами вищої освіти забезпечує одержання ними знань про систему бухгалтерського обліку в комерційних банках, яка функціонує на засадах національних положень і міжнародних стандартів обліку та звітності.

Структурно-модульна схема дисципліни «Облік у банках»

Модуль 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку в банках

Змістовий модуль 1. Загальні теоретичні засади і принципи

бухгалтерського обліку в банках

1. Предмет і метод бухгалтерського обліку в банках.
2. Принципи бухгалтерського обліку в банках.
3. Бухгалтерський баланс.
4. План рахунків бухгалтерського обліку в банках.
5. Особливості синтетичного обліку в банках.
6. Аналітичний облік в банках.
7. Організація бухгалтерського обліку в банках.

Мета. Оновити загальнотеоретичні знання з бухгалтерського обліку, ознайомитись із структурою класів, розділів, груп Плану рахунків та механізмом застосування в облікових процедурах концептуальних принципів, отримати навички із складання бухгалтерських проведення за змістом банківських операцій.

Завдання 1.

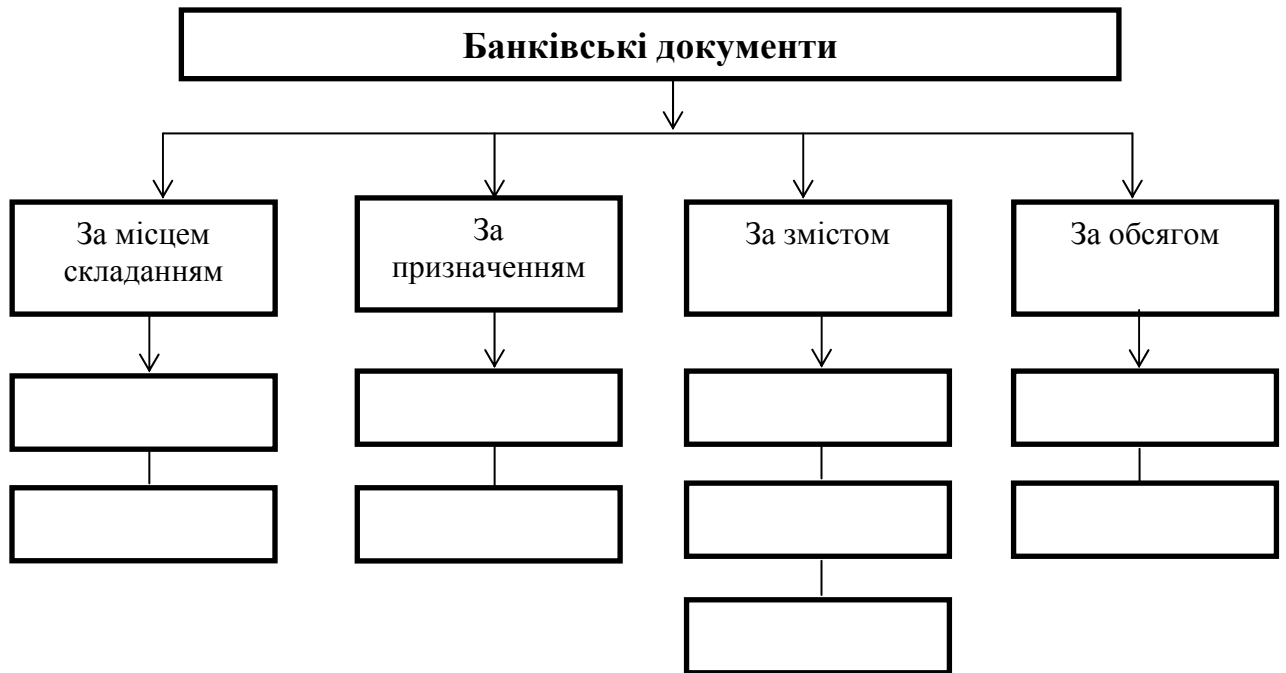
Записати визначення до наведених нижче економічних термінів, які використовуються в банківській практиці.

Таблиця 1.1 Ключові терміни в системі бухгалтерського обліку діяльності комерційних банків

Термін	Визначення
Банк	
План рахунків бухгалтерського обліку банків	
Активи	
Зобов'язання	
Капітал	
Облікова політика банку	
Синтетичний облік	
Аналітичний облік	

Завдання 2.

Заповнити порожні місця структурно-логічної схеми необхідними термінами відповідно до змісту.

Завдання 3.

На основі Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України проаналізувати призначення кожного з класів рахунків, використовуючи дані таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 Призначення класів Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України

Клас	Назва	Призначення
1		
2		
3		
4		

Продовження табл. 1.2

5		
6		
7		
8		
9		

Завдання 4.

За назвами наведених рахунків, відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, вказати їх номери та дати коротку економічну характеристику, використовуючи дані табл. 1.3.

Таблиця 1.3 Призначення окремих рахунків Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України

Назва рахунку	Номер рахунку	Характеристика
Банкноти та монети в касі банку		
Кореспондентський рахунок банку в НБУ		
Нерозподілені прибутки минулих років		
Статутний капітал банку		
Короткострокові вклади (депозити) фізичних осіб		
Кошти на вимогу фізичних осіб		
Кошти на вимогу суб'єктів господарювання		

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте банківську систему України. Назвіть нормативні акти, що регламентують питання організації бухгалтерського обліку в банку.
2. Які існують види банківських операцій?
3. Які характерні особливості синтетичного та аналітичного обліку в банках?
4. Яким є призначення активних рахунків? Що відображається за пасивними рахунками? Для чого використовуються позабалансові рахунки?
5. Які обов'язкові та необов'язкові параметри аналітичного обліку в банках?
6. Дайте визначення Плану рахунків бухгалтерського обліку в банках, поясніть його структуру.
7. Залишки за якими класами чинного Плану рахунків формують статті активу балансу?
8. Залишки за якими класами чинного Плану рахунків формують статті пасиву балансу?
9. Як зрозуміти поняття «мультивалютність плану рахунків»?
10. Що таке банківський документ? За якими ознаками класифікують банківські документи? Наведіть приклади бухгалтерських документів банків та реєстрів бухгалтерського обліку банку.

Змістовий модуль 2. Облік капіталу банку

1. Характеристика рахунків обліку капіталу банку.
2. Облік операцій під час формування статутного фонду до реєстрації комерційного банку.
3. Облік сум несплаченого та сплаченого зареєстрованого статутного капіталу банку.
4. Облік розрахунків з акціонерами за несплаченим статутним фондом.
5. Облік операцій з нарахування дивідендів та розрахунків з акціонерами.

Мета. Дослідити характерні особливості капіталу комерційного банку, вивчити структуру балансових рахунків класу 5 Плану рахунків «Капітал банку» та порядок обліку формування статутного капіталу, операцій щодо розрахунків з акціонерами за несплаченим статутним капіталом.

Завдання 1.

Використовуючи облікові формули Звіту про фінансові результати й бухгалтерського балансу, розрахуйте в кожному окремому випадку величин, які було пропущено при складанні таблиці.

Таблиця 1. Вихідні та розрахункові дані діяльності банківських установ

Банк	Доходи	Активи	Витрати	Зобов'язання	Фінансовий результат	Власний капітал
Мир	100 000	200 000	92 000	137 500		
Кредо		350 000	152 000		42 000	75 000
Весна	835400		570 000	473 800		65 000
Альфа	84 000		90 000	73 000		89 000

Завдання 2.

Використовуючи дані табл. 2.1, відобразити в бухгалтерськими проведеннями зміст наведених банківських операцій.

Таблиця 2.1 Бухгалтерські проведення з обліку внесків у статутний капітал банку до офіційної реєстрації результатів емісії Національним банком України

Зміст банківської операції	Дт	Кт
Облік внесків інвесторів юридичних осіб-резидентів України, які не мають поточного рахунку в банку-емітенті		
Оприбуткування внесків інвесторів юридичних осіб, які обслуговуються в банку-емітенті.		
Внески коштів готівкою на поповнення статутного капіталу фізичною особою		
Перерахування внесків фізичних осіб-інвесторів із поточних рахунків, які відкриті в банку-емітенті		

Завдання 3.

Використовуючи дані табл. 2.2, відобразити в бухгалтерськими проведеннями зміст наведених банківських операцій.

Таблиця 2.1 Бухгалтерські проведення з обліку внесків акціонерів до статутного капіталу банку після його реєстрації

Зміст банківської операції	Дт	Кт
Отримано грошові внески інвесторів за номіналом: - клієнтів банку - фізичних осіб - клієнтів іншого комерційного банку		
Облік емісійних різниць, сплачених акціонерами: - клієнтами банку, юридичними особами - іншими юридичними особами - фізичними особами		

Завдання 4.

Засновниками оголошено обсяг статутного капіталу новоствореного банку 100000000 грн. На час державної реєстрації акціонери, які підписалися на акції, сплатили 40% обсягу підписного капіталу (40000000 грн).

Необхідно відобразити зміст зазначених банківських операцій у системі рахунків бухгалтерського обліку.

Розв'язок:

Питання для самоконтролю

1. Сутність капіталу банку та рахунків, призначених для його обліку.
2. Визначити порядок обліку операцій під час формування статутного капіталу банку.
3. Охарактеризувати особливості обліку сум несплаченого та сплаченого зареєстрованого статутного капіталу банку.
4. Охарактеризувати особливості обліку операцій з акціями власної емісії в процесі державної реєстрації банку.
5. Охарактеризувати особливості обліку операцій щодо розрахунків з акціонерами за несплаченим статутним капіталом банку.
6. Що таке емісійні різниці? Наведіть приклади їх обліку в банку.
7. Охарактеризувати особливості обліку розрахунків з акціонерами за несплаченим статутним капіталом.
8. Охарактеризувати особливості обліку внесків за зареєстрованими змінами до статутного капіталу.
9. Охарактеризувати особливості обліку операцій з нарахування дивідендів і розрахунків з акціонерами.
10. Відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку фінансового результату поточного року та його розподілу.

Змістовий модуль 3. Облік касових операцій

1. Рахунки, що використовуються для обліку касових операцій, їх призначення.
2. Облік операцій каси із приймання готівки.
3. Облік операцій вечірніх кас та кас перерахунку готівки.
4. Облік операцій видаткових кас.
5. Зберігання й облік цінностей та документів у головних сховищах.
6. Облік операцій з підкріплення операційної каси банку.

Мета. Вивчити основні нормативні документи, що регламентують організацію емісійно-касової роботи в банку, порядок здійснення

Завдання 2.

Необхідно відобразити бухгалтерськими проведеннями зміст наведених банківських операцій (табл.3.1) та визначити залишок готівки в касі на кінець дня (залишок на початок дня – 60 000 грн).

Таблиця 3.1 Перелік операцій, проведених касою банку «Кредо»

№	Зміст банківської операції	Дт	Кт	Сума, грн
1	До каси банку за заявою на переказ готівки оприбутковано торгіву виручку, що здана клієнтом ПП «МИР»			8000
2	Із каси банку за чеком видано готівку клієнту ПП «МИР» для зарплати працівникам			20 000
3	Фізичними особами готівкою внесено кошти на поповнення депозитних вкладів:			
	а) терміном 6 місяців			1500
	б) терміном 2 роки			1000
4	Видано готівку:			
	а) заробітну плату працівникам банку			30 000
	б) аванс на відрядження			800
5	Із каси виданий готівкою короткостроковий кредит фізичній особі на поточні потреби			21 000

Завдання 3.

Використовуючи дані табл. 3.2, необхідно відобразити бухгалтерськими проведеннями зміст наведених банківських операцій.

Таблиця 3.2 Прибуткові касові операції банку «КредитПром»

Зміст банківської операції	Дт	Кт
Внесок коштів підприємством на власний поточний рахунок		
Внесок коштів фізичною особою на власний поточний рахунок		
Внесок коштів фізичною особою на депозит		
Приймання комунальних та інших платежів від фізичних осіб		
Сплата клієнтом комісії за послуги банку		

Завдання 4.

Використовуючи дані табл. 3.3, необхідно відобразити бухгалтерськими проведеннями зміст наведених банківських операцій.

Таблиця 3.3 Видаткові касові операції банку «КредитПром»

Зміст банківської операції	Дт	Кт
Видача коштів підприємству з його поточного рахунку		
Видача коштів фізичній особі з її поточного рахунку		
Видача коштів фізичній особі з депозитного рахунку		
Видача фізичній особі процентів за депозитом		
Видача кредиту фізичній особі		

Завдання 5.

Протягом операційного дня в касу банку надійшли грошові кошти від фізичних осіб:

1. Іванова О. І. – 2000,00 грн для зарахування на власний депозитний рахунок (термін депозиту – 3 місяці).

2. Петрова О. А. – 215,00 грн – єдиний податок фізичної особи-підприємця для перерахування до державного бюджету.

Комісія банку за переказ готівки за тарифами складає 1,5% від суми, але не менше 7 грн.

банків?

6. Організація та нормативно-правове забезпечення ведення касових операцій у банках України.

7. Який порядок обліку внутрішньобанківських операцій банків з використанням готівки?

8. Які основні принципи організації касової роботи?

9. Порядок організації вечірніх кас та інкасації грошової виручки.

10. Який порядок зберігання та облік цінностей і документів у грошових сховищах?

Змістовий модуль 4. Облік розрахункових операцій банку

1. Облік операцій за міжбанківськими розрахунками, які здійснюються через СЕП при НБУ.

2. Облік міжбанківських розрахунків, які здійснюються за прямими кореспондентськими угодами.

3. Принципи організації безготівкових розрахунків та форми розрахункових документів для здійснення безготівкових розрахунків у господарському обороті України.

4. Облік розрахунків із застосуванням платіжних доручень.

5. Облік безготівкових розрахунків чеками.

6. Облік розрахунків акредитивами.

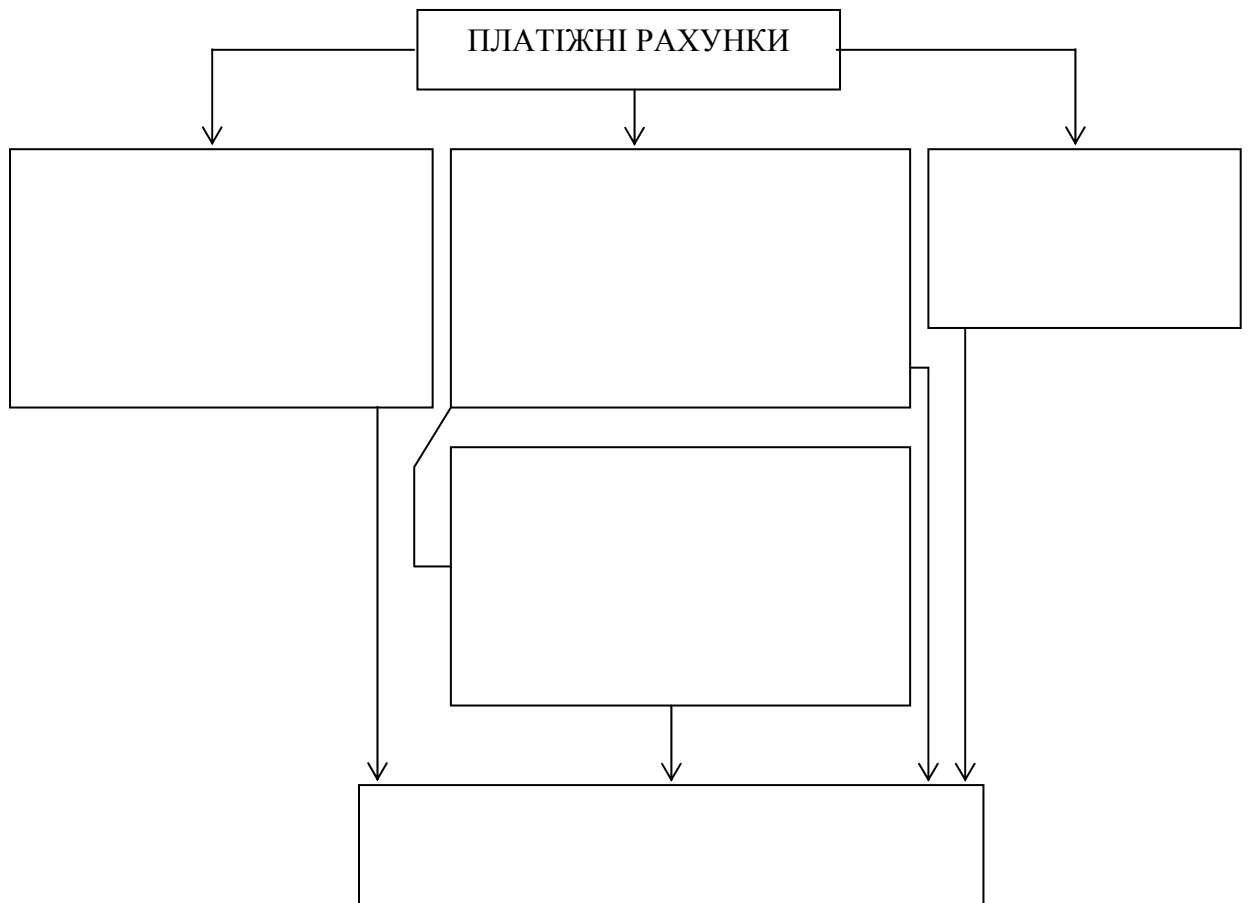
7. Облік розрахунків платіжними вимогами-дорученнями.

8. Облік розрахунків платіжними вимогами.

Мета. Ознайомитися зі змістом Інструкції про міжбанківські розрахунки в Україні, вивчити порядок відкриття кореспондентських рахунків банками (філіями) у територіальних управліннях Національного банку та механізм дії прямих кореспондентських рахунків між банками.

Завдання 1.

Заповнити порожні місця структурно-логічної схеми необхідними термінами відповідно до змісту.

Завдання 2.

В банк 17.03.2011 р. Надійшла заява від ТОВ «ЧАТ» на відкриття акредитива, депонованого в банку-емітенті, для розрахунків з ТОВ «Зелений гай» на суму 217300 грн. Строк закінчення акредитива – 01.04.2011 р.

ТОВ «Зелений гай» подало документи до банку, які спецзв'язком банк-емітент отримав 31.03.2011 р. на суму 217300 грн.

Відобразити зміст наведених банківських операцій в бухгалтерському обліку:

- а) банка-емітанта;
- б) банка-бенефіціара.

Розв'язок:

Завдання 3.

За даними табл. 4.1 необхідно скласти бухгалтерські проведення за наведеними розрахунковими операціями банку «КредіАгріколь».

Таблиця 4.1 Перелік розрахункових операцій банку «КредіАгріколь» за 10.10.2014 р.

Зміст банківських операцій	Дт	Кт
На основі платіжного доручення підприємства «Кураж» перераховано 3200 грн. на поточний рахунок фірми «Світоч», яка обслуговується у філії цього ж банку.		
На користь підприємства «Водяний світ» поступили кошти у сумі 5200 грн. від магазину «Морепродукти», що має рахунок у банку-кореспонденті. У електронному розрахунковому документі зазначена дата валютування –13.02.2013 р.		
Списано на основі вимоги-доручення 1300 грн. з рахунку підприємства «Корона» і перераховано підприємству «Флора», що має рахунок в іншому банку.		
У зв'язку з настанням дати валютування, зараховано на поточний рахунок фізичної особи Крилов О. Б. 935 грн., що були поступили раніше від фізичної особи Петрова П.С., що обслуговується в іншому банку.		
На основі платіжної вимоги підприємства «Колос», що є клієнтом банку, списано 2600 грн. з рахунку магазину «Агросвіт».		

Завдання 4.

30.01.2014 р. ПАТ «Укрсоцбанк» на основі поданих клієнтами заяв та двох платіжних доручень було відкрито три безвідкличних акредитиви (табл.4.2).

Таблиця 4.2 Вихідні дані для розв'язку завдання

Наказодавець акредитива	Вид акредитива	Сума, грн	Бенефіціар	Виконуючий банк	Банк бенефіціара
Підприємство «Дитячий світ»	Покритий, з розміщенням коштів у банку-емітенті	18000	Фіра «Іграшковий світ»	Банк-емітент	Кредит банк
Підприємство «Калина»	Покритий, з розміщенням коштів у банку бенефіціара	35000	Підприємство «Анемона»	Банк-бенефіціара	Укрінбанк
Підприємство «Сади України»	Непокритий	20000	Підприємство «Схід»	Банк-бенефіціара	Сітібанк

В цей же день Укрсоцбанк надіслав електронні повідомлення про відкриття акредитивів у відповідні банки бенефіціарів та перерахував 35000 грн. за акредитивом підприємства «Калина» в Укрінбанк. Необхідно:

1. Відобразити операції з відкриття акредитивів на рахунках бухгалтерського обліку Укрсоцбанку.
2. Скласти бухгалтерські проводки, які зроблять банки бенефіціарів, після отримання ними повідомлення про відкриття акредитивів на користь їх клієнтів.

Розв'язок:

1. При відкритті акредитиву Укрсоцбанк зробить такі бухгалтерські проведення:			
2. Банки бенефіціарів зроблять такі бухгалтерські проведення:			

Завдання 5.

Необхідно відобразити в бухгалтерському обліку банку операції, пов'язані з розрахунками за допомогою чеків, використовуючи дані табл. 4.3.

Розв'язок

Таблиця 4.3 Облік операцій з використанням чеків у ПАТ «Ренесанс Кредит»

Зміст банківських операцій	Дт	Кт
Видано чекову книжку клієнту банку		
Депонування суми ліміту		
Проведення розрахунків розрахунковими чеками, якщо клієнти обслуговуються в одному банку		
Проведення розрахунків розрахунковими чеками, якщо клієнти обслуговуються в різних банках: - в банку платника - в банку одержувача		
Повернення невикористаної суми ліміту		

Питання

1. Що таке міжбанківські розрахунки? Які особливості обліку операцій за міжбанківськими розрахунками, які здійснюються через систему електронних платежів (СЕП)?
2. Як ведеться облік міжбанківських розрахунків, який здійснюється за прямими кореспондентськими угодами?
3. Що таке рахунок «лоро», «ностро»?
4. Який порядок відкриття банками клієнтських рахунків і використання коштів за ними?
5. Які особливості відкриття рахунків у національній валюті фізичним особам?
6. Назвіть правила використання платіжних інструментів під час здійснення розрахункових операцій.
7. Який порядок обліку розрахунків із застосуванням платіжних

доручень, чеків, акредитивів, платіжних вимог-доручень, платіжних вимог?

8. Який порядок внесення коштів на карткові рахунки юридичних і фізичних осіб?

9. Назвіть особливості ведення бухгалтерського обліку по операціях з видачі готівкових коштів з використанням платіжних карток?

10. Назвіть загальні положення Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті.

Змістовий модуль 5. Облік депозитних операцій банку

1. Види депозитів (вкладів)
2. Облік залучення і повернення номіналу депозиту.
3. Облік нарахування і сплати банком процентів за різними методами, у тому числі капіталізації депозиту.
4. Облік міжбанківських депозитних операцій.

Мета. Вивчити характеристику груп балансових та позабалансових рахунків для фінансового обліку залучення депозитів, сплати витрат та отримання доходу за ними, ознайомитися з класифікацією депозитів та особливостями відображення результатів їх проведення в обліку.

Завдання 1.

11 квітня 2011 р. ТОВ «Влада» уклало з ПАТ «Укрбізнесбанком» депозитний договір за наступними умовами:

- сума договору – 150000,00 грн;
- термін вкладу – 12 місяців;
- річна відсоткова ставка – 11% річних;
- метод нарахування відсотків – факт/факт;
- відсотки перераховуються щомісячно на поточний рахунок підприємства до 5 числа місяця, наступного за звітним.

Вкладник перераховує кошти з власного поточного рахунку.

Визначити:

1. Всі операції банку протягом всієї дії депозитного договору.

2. Типи документів, які мають бути сформовані за всіма операціями по депозиту.

3. Розрахувати суму відсотків за перший та другий місяці дії депозитного договору.

4. Відобразити банківські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Розв'язок:

Таблиця 5.1 Облік депозитних операцій ПАТ «Укрбізнесбанком» за договором з ТОВ «Влада»

Назва депозитної операції	Документ	Дт	Кт	Сума, грн

Завдання 2.

Банк «Агро» 01.01.2009 р. залучив строковий депозит від фізичної особи готівкою в сумі 10000 гривень на 5 років під 18% річних. Проценти нараховуються наприкінці кожного місяця, методом 30/360, а сплачуються наприкінці строку дії договору.

Відобразити необхідні дати, бухгалтерські проведення та суми.

Розв'язок:

Завдання 3.

Банк «Кредо» 01.01.2009 р. залучив строковий депозит ТОВ «Універсам» у сумі 50 000 гривень строком на 3 роки під 17% річних із капіталізацією процентів кожного місяця. Нарахування процентів відбувається наприкінці місяця за методом факт/365(6).

Відобразити в обліку необхідні дати, бухгалтерські проведення і суми.

Розв'язок:

Завдання 4.

Комерційний банк «Кредит» залучає депозит юридичної особи у розмірі 70000 грн на три місяці на термін з 05 серпня до 05 листопада за річною відсотковою ставкою 9%. Відсотки нараховуються щомісяця і сплачуються не пізніше 1-го числа кожного місяця. Кількість днів згідно з угодою обчислюються за методом факт/факт.

Необхідно:

1. Розрахувати щомісячні платежі за відсотками та платіж по закінченні дії депозитної угоди.
2. Скласти бухгалтерські проведення.

Розв'язок:

Таблиця 5.2 Облік депозитних операцій КБ «Кредит» за договором з юридичною особою

№	Зміст банківських операцій	Дт	Кт	Сума, грн
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				

Питання для самоконтролю

1. Що таке депозит? Які існують види депозитів (вкладів)?
2. Що таке депозитний сертифікат?
3. Охарактеризуйте нормативну базу Національного банку України щодо обліку депозитних операцій банків.
4. Який порядок здійснення банками вкладних (депозитних) операцій?
5. Який порядок обліку активних міжбанківських вкладних (депозитних) операцій?
6. Який порядок обліку пасивних міжбанківських вкладних (депозитних) операцій?
7. Який порядок розрахунку процентних витрат?
8. Що таке «ефективна процентна ставка»?
9. Який порядок обліку нарахування й сплати банком відсотків за вкладом?
10. Які особливості відображення в бухгалтерському обліку простроченої, сумнівної та безнадійної заборгованості за вкладними (депозитними) операціями на міжбанківському ринку?

Змістовий модуль 6. Облік операцій із кредитування

1. Організація обліку кредитних операцій банку.
2. Облік основної суми боргу за кредитними операціями банку.
3. Облік нарахування і сплати відсотків за кредитними операціями банків.
4. Облік сумнівних кредитів.
5. Класифікація кредитів за ступенем ризику.
6. Облік формування резервів під можливі втрати банків за кредитними операціями. Облік безнадійних кредитів.
7. Використання позабалансових рахунків за операціями з кредитування.

Рік	Грошові потоки			
	Кредит	Відсотки	Комісія	Всього
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
	Всього			

Завдання 3.

Банк ПАТ «Промінвест» надав кредит на закупівлю сировини ТОВ «Прогрес» 20 березня 2014 р. з обумовленим в угоді строком погашення 20 квітня 2014 р. на суму 100 000 грн під процентну ставку 33 % річних. В угоді термін сплати процентів визначений після закінчення строку користування кредитом, тобто 20 квітня. Банк використовує метод нарахування процентів «факт/360 днів».

Необхідно відобразити бухгалтерські проведення та суми, використовуючи табл. 6.1.

Розв'язок:

Таблиця 6.1 Облік кредитних операцій банку «Промінвест»

№	Дата і зміст банківських операцій	Дт	Кт	Сума, грн
1				
2				

Продовження табл. 6.1

3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				

Завдання 4.

Комерційний банк залучив строковий кредит у розмірі 2000 грн. На термін від 20 березня до 17 червня під 18% річних. Необхідно розрахувати суми процентних платежів, використовуючи різні методи визначення кількості днів.

Порядок розрахунку процентних доходів банку

Метод розрахунку	Визначення кількості днів за період дії угоди, днів	Кількість днів у році, дні	Розрахунок суми відсотків, грн
1. Факт/факт			
2. Факт/360			
3. 30/360			

Завдання 5.

14 липня 2012 р. ПАТ «Універсалбанк» та підприємство роздрібної торгівлі «Зоря» уклали кредитний договір з наступними умовами:

- 1) мета – поповнення обігових коштів;
- 2) сума договору – 300000 грн;
- 3) термін користування – 12 місяців;
- 4) річна відсоткова ставка – 23,5%;
- 5) метод нарахування відсотків – факт/факт;
- 6) одноразова комісія при видачі кредиту – 1% від суми кредиту;
- 7) застава – нерухоме майно (приміщення магазину), що оцінюється в 600000 грн.

Кредит погашається рівними частинами до 3-го числа місяця, наступного за звітним, з поточного рахунку підприємства. Термін погашення відсотків також до 3-го числа місяця, наступного за звітним, з поточного рахунку підприємства.

Визначити:

1. Типи документів, на підставі яких будуть сформовані бухгалтерські проведення за всіма операціями.
2. Відобразити за рахунками бухгалтерського обліку операції з видачі кредиту та оприбуткування застави.
3. Розрахувати суму відсотків за перший місяць користування кредитом та провести їх нарахування.
4. Розрахувати суму місячного платежу за основним боргом за кредитом ПП «Зоря».
5. Суму нарахованих відсотків за серпень 2012 р., якщо підприємство здійснило щомісячний платіж за основним боргом 03 серпня 2012 р.
6. Здійснити розрахунок резерву на звітну дату за виданим кредитом, що класифікований як стандартний та коефіцієнт резервування складає 10% від суми заборгованості.
7. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції за п.3-6.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність кредиту та документальне оформлення факту його видачі.
2. Розкрийте суть поняття «ефективна ставка відсотка».
3. Яка класифікація банківських кредитів?
4. Що таке кредитна угода?
5. Які особливості організації обліку кредитних операцій банку?
6. Як особливості обліку нарахування та сплати відсотків за кредитними операціями банку?
7. Що таке кредитний ризик?
8. Які існують форми забезпечення повернення кредитів?
9. Визначте характеристику та основні елементи методики обліку окремих кредитних операцій банку (кредитна лінія, овердрафт, овернайт, факторинг).
10. Розкрийте особливості обліку кредитів, отриманих від міжнародних та інших фінансових операцій.

Модуль 2. Облік фінансових інвестицій, операцій в іноземній валюті, внутрішньобанківських операцій та складання фінансових звітів

Змістовий модуль 7. Облік операцій з цінними паперами

1. Основні терміни теорії цінних паперів.
2. Облік цінних паперів у торговому портфелі банку.
3. Облік цінних паперів у портфелі банку на продаж.
4. Облік боргових цінних паперів, що утримуються в портфелі банку до погашення.
5. Облік переоцінки цінних паперів.

Мета. Вивчити класифікацію цінних паперів та форми їх випуску і проаналізувати структуру балансових та позабалансових рахунків для фінансового обліку операцій з розміщення, обігу, сплати доходу та погашення власних і придбаних цінних паперів.

Завдання 1.

За рішенням Правління банку з портфеля банку до погашення в портфель банку на продаж переводяться боргові цінні папери, випущені банками, з такими складовими на дату переведення:

- номінал – 1000 грн;
- нараховані доходи – 100 грн;
- неамортизований дисконт – 150 грн;
- резерв – 200 грн;
- справедлива вартість – 730 грн.

Необхідно відобразити бухгалтерськими проведеннями зміст банківських операцій.

Розв'язок:

02.03.2014 р. на кореспондентський рахунок банку поступило 471000 грн. за продані акції підприємства «Люкс».

Розв'язок:

Таблиця 7.1 Облік банківських операцій з придбання акці підприємства «Люкс»

№	Зміст банківських операцій	Д-т	К-т	Сума
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

Завдання 3.

На основі наведених банківських операцій з облігаціями придбаними до торгового портфеля заповнити табл. 7.2.

Вихідні дані:

01.12.2013 р. банк уклав угоду про купівлю 1000 облігацій промислового підприємства «Сапфір» з дохідністю 17 % річних (номіналом 1000 грн.) до свого торгового портфеля на загальну суму 1030340 грн. Дата випуску облігацій – 01. 2.2010 р., а дата погашення облігацій – 01.12.2013 р. Проценти за облігаціями сплачуються 2 рази в рік – 30.06. та 31.12. На

момент укладення угоди сума накопичених процентів за облігаціями становила 70833, 33 грн. (за період 1.07.2013 р. – 30.11.2013 р.).

4.12.2013 р. банк сплатив 1101173,33 грн. (1030340 грн. за облігації + 70833, 33 грн. – накопичені проценти) та отримав куплені облігації підприємства «Сапфір».

31.12.2013 р. банк нарахував і отримав проценти за облігаціями підприємства «Сапфір».

31.12.2013 р. справедлива вартість облігацій підприємства «Сапфір» склала 1020 грн. за облігацію.

30.01.2014 р. банк нарахував проценти за облігаціями підприємства «Сапфір».

30.01.2014р. банк уклав договір з іншим банком про продаж йому 1000 облігацій підприємства «Сапфір» за ціною 1015 грн. за облігацію.

2.02.2014 р. на кореспондентський рахунок банку поступили кошти за продані облігації підприємства «Сапфір» (включаючи нараховані відсотки за січень).

Розв'язок:

Таблиця 7.2 Облік банківських операцій з придбання облігацій промислового підприємства «Сапфір»

№	Зміст банківських операцій	Д-т	К-т	Сума
1				
2				
3				
4				
5				

6				
7				
8				

Завдання 4.

20.04.2013 р. банк придбав 21325500 простих акцій заводу «Прогрес» на загальну суму 349 738 200 грн. На дату купівлі завод мав 71 085 000 випущених простих акцій номіналом 10 грн. за акцію.

31.12.2013 р. завод звітував чистий прибуток за 2013 рік у розмірі 81350000 грн. Банк визнав свою пропорційну частку прибутку.

25.01.2012 р. банк отримав дивіденди за акціями заводу «Прогрес» (1 грн. за акцію).

Провести необхідні розрахунки та скласти бухгалтерські проведення (табл. 7.3) за наведеними вище операціями за інвестицією банку в акції підприємства.

Розв'язок:

Таблиця 7.3 Облік банківських операцій з придбання акцій заводу «Прогрес»

№	Зміст банківських операцій	Д-т	К-т	Сума
1				
2				
3				

Питання для самоконтролю

1. Що таке цінні папери? Визначте класифікацію цінних паперів.
2. Що означає поняття «вартісна оцінка цінних паперів» (справедлива вартість, балансова вартість, ринкова вартість, собівартість цінного папера)?
3. Визначте особливості обліку операцій банку з акціями та іншими цінними паперами з нефіксованим прибутком у торговому портфелі.
4. Визначте особливості обліку операцій банку з акціями та іншими цінними паперами з нефіксованим прибутком у портфелі банку на продаж.
5. Що означає поняття «резерв під знецінення цінних паперів у торговому портфелі банку»?
6. Який порядок відображення в обліку сум дисконту (премії) за борговими цінними паперами?
7. Який порядок відображення в обліку операцій з нарахування амортизації дисконту (премії) за борговими цінними паперами в розрізі портфелів?
8. Які особливості застосування принципу нарахування доходів за акціями?
9. Яка особливість процедури переведення інвестицій в асоційовані та дочірні компанії та інші портфелі?
10. Які особливості обліку комісійних операцій з цінними паперами?

Змістовий модуль 8. Облік операцій в іноземній валюті

1. Операції в іноземній валюті та їх класифікація.
2. Характеристика рахунків для запису валютної позиції. Відображення доходів і витрат в валюті.
3. Облік обмінних операцій банку в іноземній валюті.
4. Облік касових операцій з іноземною валютою.
5. Облік інших неторговельних операцій банку в іноземній валюті.

Мета. Вивчити характерні особливості операцій в іноземній валюті, які здійснюються банками, дати визначення поняттю «валютна позиція»,

дослідити основні правила здійснення операцій на міжбанківському валютному ринку, навчитися відображати зміст банківських операцій в іноземній валюті через бухгалтерські проведення.

Завдання 1.

20 травня банківська установа уклала договір з іноземним постачальником на придбання комп'ютерів за 1000 доларів США. 25 травня банк перерахував суму згідно договору. Вантажна митна декларація оформлена 5 червня. Зміни офіційного курсу долара США:

20.05. – 8,5;

25.05. – 8,45;

30.05. – 8,55;

05.06. – 8,6.

Розрахувати суму придбання та відобразити зазначені операції в обліку банку.

Розв'язок:

Завдання 2.

Упродовж дня касою банку було проведено такі валютно-обмінні операції:

- куплено 2500 євро за курсом 25,10 UAH/EUR;
- продано 4100 доларів США за курсом 20,24 UAH/USD.

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют в цей день становив:

1 EUR – 25,819325 UAH/EUR; 1 USD – 18,993 UAH/USD.

Відобразити зазначені вище операції з купівлі та продажу іноземної валюти на рахунках бухгалтерського обліку банку.

Розв'язок

Таблиця 8.1 Облік банківських операцій з купівлі та продажу іноземної валюти

№	Зміст банківських операцій	Дт	Кт	Сума
	<i>Купівля касою банку 2500 євро за гривні:</i>			
1				
2				
3				
	<i>Продаж касою банку 4100 доларів за гривні:</i>			
1				
2				
3				

Завдання 3.

18.02.2014 р. компанія подала в банк заяву на продаж 80 000 євро. В цей самий день банк продав 80 000 євро за курсом 11,35 UAH/EUR на міжбанківському валютному ринку України. Комісійна винагорода банку за продаж іноземної валюти становить 0,6% та утримується із суми гривень, отриманих від продажу іноземної валюти. Кошти, отримані від продажу євро, зменшені на суму комісійної винагороди, банк зарахував на поточний рахунок компанії.

Провести відповідні розрахунки та скласти бухгалтерські проведення за даною операцією, заповнюючи табл. 8.2.

Розв'язок

Таблиця 8.2 Облік банківських операцій з продажу іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку України

№	Зміст банківських операцій	Дт	Кт	Сума
1				
2				
3				
4				
5				

Питання для самоконтролю

1. Визначити особливості класифікації операцій банків з іноземною валютою.
2. Який порядок ведення валютних рахунків клієнтів?
3. Що розуміють під поняттям «неторговельні операції банків з іноземною валютою»?
4. Що таке конверсійні операції банків? Що таке операції форвард?
5. Що таке фінансові ф'ючерси?
6. Які статті балансу відносять до монетарних статей?
7. Які статті балансу відносять до немонетарних статей?
8. Розкрийте економічний зміст поняття «валютна позиція банку».
9. Які операції впливають на зміну відкритої валютної позиції банку?

Змістовий модуль 9. Облік операцій з основними засобами та нематеріальними активами

1. Завдання бухгалтерського обліку основних засобів та інших необоротних активів банку. Характеристика рахунків з обліку операцій банку з необоротними активами.
2. Облік придбання необоротних активів за національну й іноземну валюту.
3. Облік поліпшення і ремонтів необоротних активів.
4. Облік нарахування амортизації за необоротними активами.
5. Облік вибуття основних засобів і нематеріальних активів банку.

Мета. Дати економічну характеристику основних засобів банку, вивчити їх класифікацію, охарактеризувати можливі варіанти нарахування зносу (амортизації), навчитися складати бухгалтерські проведення за всім комплексом операцій банку з основними засобами та нематеріальними активами та визначати їх балансову, переоцінену, залишкову вартість.

Завдання 1.

У березні 2012 р. банком було придбано банкомат, договірна вартість якого склала 80000 грн, в тому числі ПДВ. Крім того, банком понесено витрати з доставки та монтажу цього обладнання у суму 10000 грн. Банкомат встановлено та введено в експлуатацію в квітні 2012 р.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Розв'язок:

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняттям «основні засоби» та «нематеріальні активи».
2. Які існують класифікаційні групи основних засобів з метою бухгалтерського обліку?
3. Що таке первісна вартість необоротних активів? Назвіть елементи, що її формують.
4. Що розуміють під поняттям «амортизація»?
5. Які існують методи нарахування амортизації основних засобів (нематеріальних активів)?
6. Який порядок аналітичного обліку основних засобів?
7. Який порядок проведення інвентаризації необоротних активів?
8. Яким чином ведеться облік результатів інвентаризації необоротних активів?
9. Яким чином ведеться облік витрат на капітальний і поточний ремонт основних засобів?
10. Які рахунки, призначені для обліку необоротних активів?

Змістовий модуль 10. Облік операцій з лізингу

1. Характеристика лізингових операцій.
2. Облік операцій оперативного лізингу.
3. Облік з фінансового лізингу на балансі лізингодавця.
4. Облік операцій з фінансового лізингу на балансі лізингоодержувача.

Мета. Встановити об'єктів лізингу та економічний зміст оперативного і фінансового лізингу, ознайомитися зі змістом лізингової угоди, проаналізувати складові лізингових платежів та визначити порядок розрахунку лізингових платежів та відображення їх в обліку.

Завдання 1.

01.04.2009 р. банк уклав угоду з фінансового лізингу з підприємством, згідно з якою було придбано промислове обладнання вартістю 150000 грн.

Завдання 3

01.02.2009 р. банк надав в оперативний лізинг новозбудовану будівлю іншому банку. Строк лізингу – 10 років. Балансова вартість будівлі становить 2500000 грн. Строк корисного використання будівлі 40 років. Визначена ліквідаційна вартість – 500 000 грн. Лізингодавець застосовує прямолінійний метод нарахування амортизації. Щорічна лізингова плата становить 62400 грн.

Відобразити зміст зазначених операцій в бухгалтерському обліку:

- а) лізингодавця;
- б) лізингоодержувача.

Розв'язок:

Питання для самоконтролю

1. Що розуміють під поняттям «фінансовий лізинг»?
2. Що розуміють під поняттям «операційний лізинг»?
3. Які рахунки використовуються для обліку лізингових операцій?
4. Який порядок визнання доходів лізингодавцем за фінансовим та оперативним лізингом у системі бухгалтерського обліку лізингоодержувача?
5. Який порядок визнання витрат лізингодавцем за фінансовим та оперативним лізингом у системі бухгалтерського обліку лізингоодержувача?
6. Які принципові відмінності між фінансовим та оперативним лізингом?
7. Який порядок ведення обліку лізингових операцій у лізингодавця?
8. Який порядок ведення обліку лізингових операцій у лізингоодержувача?
8. Який порядок відображення в балансі продавця лізингоодержувача операції з продажу необоротного активу та його визнання як об'єкта оперативного лізингу?
9. Який порядок відображення в балансі продавця – лізингоодержувача операції з продажу необоротного активу та його визнання як об'єкта фінансового лізингу?
10. Які методи нарахування амортизації за об'єктами лізингу?

Змістовий модуль 11. Облік доходів і витрат

1. Класифікаційні групи доходів (витрат) банку. Їхній взаємозв'язок із Планом рахунків.

2. Дія принципів нарахування, відповідності, обачності у відображенні в підсистемі фінансового обліку доходів (витрат).

3. Правила обліку доходів банку. Кореспонденція рахунків за кожним правилом.

Мета. Вивчити правила бухгалтерського обліку доходів (витрат), навчитися формувати кореспонденцію рахунків за операціями з нарахування доходів (витрат) та нарахування процентні доходи, формувати бухгалтерські проведення за податковим обліком валових доходів (витрат).

Завдання 1.

У березні 2012 року витрати на заробітну плату склали:

- за фактично відпрацьований час штатних працівників – 40000 грн, в т.ч. інвалідів – 8000 грн;

- за договорами громадянсько-правового характеру – 5000 грн;

- відпускні – 12000 грн;

- лікарняні за рахунок банку – 1200 грн;

- оподаткована матеріальна допомога – 1000 грн.

Заробітна плата кожного працівника не перевищує 10000 грн, податкова соціальна пільга до доходів не застосовувалась.

Ставки податків та відрахувань:

- ЄСВ на фонд оплати праці – загальний 36,8%, для лікарняних – 33,2%, для інвалідів – 8,41%. ЄСВ з виплат працівникам – 3,6%.

- ПДФО – 15%.

Визначити загальний фонд оплати праці, розрахувати належні податки та збори, відобразити наведені операції в обліку банку.

Розв'язок:

особи у сумі 797 грн;

Необхідно скласти бухгалтерські проведення за наведеними вище банківськими операціями.

Розв'язок:

Завдання 3.

Упродовж дня банком було визнано такі комісійні доходи та витрати:

- 1) отримано від фізичної особи комісійні у сумі 20 грн. за переказ готівки;
- 2) нараховано комісійні доходи за розрахунково-касове обслуговування клієнта у сумі 78 грн.;
- 3) перераховано банку-кореспонденту комісійні у розмірі 231 грн. за виконання розрахункової операції;
- 4) списано з поточного рахунку підприємства 45 грн. нарахованих раніше комісійних за розрахунково-касове обслуговування;
- 5) списано з кореспондентського рахунку банку в НБУ комісійні витрати у сумі 450 грн. за операціями з цінними паперами;

Необхідно скласти бухгалтерські проводки за наведеними вище операціями.

Завдання 1.

На основі наведених даних про залишки на 31.12.2014 р. скласти Звіт по фінансовий стан (Баланс) ПАТ «Ідея Банк».

Вихідні дані:

Залишки на 31.12.2014 р., грн

1. Кошти в НБУ – 5 444 000
2. Кредиторська заборгованість – 68384
3. Кредити фізичним особам – 3 335 000
4. Кредити Національного банку – 540 250
5. Статутний капітал банку – 125 000 000
6. Кошти в касі – 7 566 200
7. Фінансовий лізинг фізичним особам – 500 000
8. Кредити юридичним особам – 115 020 000
9. Депозити юридичних осіб – 1 110 300
10. Резерви банку – 2 850 000
11. Результат поточного року – 1 985 666
12. Кошти на лоро рахунках – 560 500
13. Депозити фізичних осіб – 689 600
14. Кредити овердрафт юридичним особам – 1 500 000

Баланс ПАТ «Ідея Банк»
Станом на 31 грудня 2014 р.

Найменування статті	Сума, грн
Активи	
Усього активи:	
Зобов'язання	
Усього зобов'язань:	

Капітал	
Усього капітал:	

Завдання 2.

За наведеними даними про доходи та витрати ПАТ КБ «Кредо», необхідно визначити фінансовий результат діяльності банку (прибуток, збиток) та заповнити Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід (Звіт про фінансові результати).

Доходи	Сума, грн	Витрати	Сума, грн
Процентні доходи	22 246 140	Процентні витрати	13 801 979
Комісійні доходи	3 611 719	Комісійні витрати	1 055 163
Результат від продажу цінних паперів у портфелі банку на продаж	1 894	Відрахування до резерву під знецінення кредитів та коштів в інших банках	2 630 115
Результат від операцій з іноземною валютою	562 708	Відрахування до резерву під знецінення дебіторської заборгованості та інших фінансових активів	40 927
Інші операційні доходи	57 463	Адміністративні та інші операційні витрати	6 668 650

Витрати на податок на прибуток – 178 335 тис.грн

Прибуток (збиток) до оподаткування – ?

Прибуток (збиток) за рік – ?

Розв'язок:

Питання для самоконтролю

- 1. Охарактеризуйте склад фінансової звітності банків України.
- 2. Скільки форм звітності подає банк?
- 3. Для чого призначений Звіт по фінансовий стан (Баланс) банку?
- 4. Для чого призначений Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід банку (Звіт про фінансові результати)?
- 5. Для чого призначений Звіт про зміни у власному капіталі банку (Звіт про власний капітал)?
- 6. Для чого призначений Звіт про рух грошових коштів банку?
- 7. Для чого призначені Примітки до фінансової звітності банку?
- 8. Для чого призначена консолідована фінансова звітність банку?
- 9. Хто є зовнішніми користувачами фінансової звітності банку?
- 10. Хто є внутрішніми користувачами фінансової звітності банку?
- 11. Назвіть характерні особливості проміжної фінансової звітності банку.
- 12. Хто є відповідальним за складання та своєчасне подання фінансової звітності банку?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III (зі змінами) [Електроний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV (із змінами та доповненнями) [Електроний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Про цінні папери і фондову біржу : Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV (зі змінами) [Електроний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України : Постанова Правління Національного банку України від 17.06.2004 № 280 (із змінами та доповненнями) [Електроний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Інструкція з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій та добування і використання резерву під кредитні ризики в банках України : Постанова Правління Національного банку України від 27.12.2007 р. № 481 [Електроний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України : Постанова Правління Національного банку України від 20.10.2004 р. № 495 [Електроний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
7. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами в банках України : Постанова Правління Національного банку України від 20.08.2003 р. № 335 [Електроний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
8. Інструкція з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів комерційних банків України : Постанова Правління Національного банку України від 20.12.2005 р. № 480 [Електроний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
9. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті : Постанова Правління Національного банку України від 21.01.2004 р. № 22 [Електроний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
10. Інструкція про касові операції в банках України : Постанова Правління Національного банку України від 01.06.2011 р. № 174 [Електроний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

11. Положення про порядок виконання банками документів на переказ, примусове списання і арешт коштів в іноземних валютах та банківських металах : Постанова Правління Національного банку України від 05.03.2003 р. № 82 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

12. Васюренко О. В. Облік і аудит у банках : навч. посіб. / О. В. Васюренко. – К. : Вид-во «Знання», 2006. – 613 с.

13. Волкова І. А. Бухгалтерський облік у банках : навч. посіб. / І. А. Волкова, О. Ю. Калініна. – К. : ЦУЛ, 2009. – 520 с.

14. Кіндрацька Л. М. Фінансовий та управлінський облік у банках : підруч. / Л. М. Кіндрацька. – К. : КНЕУ, 2008. – 816 с.

15. Литвин Н. Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ) : підруч. / Н. Б. Литвин. – К. : «Хай-Тек Прес», 2010. – 608 с.

16. Облік і аудит у банках : навч. посіб. / [О. Б. Васюренко, Л. Б. Сердюк, О. М. Сидоренко та ін.]. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2008. – 623 с.

17. Снігурська Л. П. Облік у банках (у схемах і таблицях) [Текст] : навч. посіб. / Л. П. Снігурська ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. М. Кіндрацької ; ДВНЗ «Київ». нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». – К. : КНЕУ, 2009. – 519 с.

18. Табачук Г. П. Фінансовий облік у банках : навч. посіб. / Г. П. Табачук, О. М. Сарахман, Т. М. Бречко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 424 с.

19. Смерічевський С. Ф. Фінансовий облік у банках : підруч. / С. Ф. Смерічевський, А. С. Кірізлеєва. – К. : Кондор, 2015. – 408 с.

Навчальне видання

ОБЛІК У БАНКАХ

Робочий зошит

Укладачі: Сіренко Наталя Миколаївна
Баришевська Інна Володимирівна
Корабахіна Анастасія Юріївна

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 3,88.
Тираж 100 прим. Зам. №_

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Паризької Комуни, 9
Свідоцтво суб'єкт видавничої справи ДК №4490 від 20.02.2013 р.